

Att. Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt per mail til HBJ@FTNET.DK og mrh@forbrugerombudsmanden.dk

HØRINGSSVAR TIL FORBRUGEROMBUDSMANDENS OG FINANTILSYNETS UDKAST TIL VEJLEDNING OM KREDITVÆRDIGHEDSVURDERING

Dansk Industri (DI) takker for muligheden for, at afgive høringssvar til Forbrugerombudsmandens (FOB) og Finanstilsynets udkast til en ny vejledning om kreditværdighedsvurdering.

DI er som udgangspunkt positive over for FOB og Finanstilsynets initiativ om at udarbejde en vejledning på området med henblik på at skabe forudsigelighed og klarhed omkring reglerne.

Det er dog DI's grundlæggende opfattelse, at de krav der stilles i vejledningen til blandt andet dokumentationsomfang og rådighedsbeløbsgrænsen går langt videre end formålet med Kreditaftalelovens (KAL) § 7c, som er at sikre at virksomhederne foretager en tilstrækkelig kreditværdighedsvurdering, og dermed minimerer risikoen for, at forbrugere får tilbudt lån, som de aldrig vil kunne tilbagebetale.

Yderligere er det DI's synspunkt, at for strenge dokumentationskrav sammenholdt med et krav om et stort rådighedsbeløb i vejledningen kan have utilsigtede negative konsekvenser for dem, som vejledningen er ment til at beskytte. Det kan endvidere svække konkurrencen og den grønne omstilling.

I det følgende vil vi redegøre nærmere for DI's bekymringer omkring vejledningen:

1. DI ser ikke et behov for strengere praksis på området

Reglerne for forbrugslån er de seneste år blevet markant skærpet særligt med det formål at sætte en stopper for de såkaldte kviklån.

D. 9. juni 2020 vedtog Folketinget L 149 Forslag til lov om ændring af lov om forbrugslånsvirksomheder, lov om markedsføring og lov om finansiel virksomhed. Der af regeringen blev betegnet som, det endelige opgør mod kviklån.

Fra 1. juli 2020 har der således været et generelt forbud mod alle forbrugslån, der har en årlig omkostning i procent (ÅOP) på over 35 procent, og som ikke vedrører en boligkreditaftale. Samtidig er der med den nye lov indført et omkostningsloft over de samlede omkostninger på 100 procent.

Yderligere indebærer den nye lov et forbud mod markedsføring, hvorefter en forbrugslånsvirksomhed, som udbyder en enkelt forbrugerkreditaftale med årlige omkostninger på 25 procent eller derover, som hovedregel ikke må markedsføre nogen former for forbrugerkreditaftaler uanset årlige omkostninger i procent.

Endeligt er indført et forbud mod enhver markedsføring af forbrugerkreditaftaler og forbrugslånsvirksomheder i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere i Markedsføringslovens § 11b.

DI er helt enige i, at der er et vigtigt hensyn at tage til forbrugerne i denne henseende blandt andet hensynet til at forbrugere ikke overgældsætter sig.

I kampen mod kviklån er andre virksomheder, der sælger almindelige forbrugsgoder på afbetaling eller leasingydelse imidlertid blevet uforholdsmæssigt hårdt ramt af de nye regler.

DI har i lyset af de regler, der allerede er gennemført på området vanskeligt ved at se behovet for på nuværende tidspunkt at stramme praksis for kreditværdighedsvurderinger efter KAL § 7c. Det er DI's holdning, at det vil være både hensigtsmæssigt og rimeligt, at man afventer en vurdering af effekten af de nye regler i LOV nr 801 af 09/06/2020.

2. Manglende proportionalitet

Det fremgår af vejledningen, at kreditværdighedsvurdering kan foretages trinvist, dvs. at der kan laves en indledende screening med henblik på at frasortere åbenlyst ikke-kreditværdige forbrugere og kun foretages en fuld kreditværdighedsvurdering af de forbrugere, som ikke frasorteres i screeningen.

For åbenlyst kreditværdige forbrugere bør det dog også være muligt at undlade en fuld kreditværdighedsvurdering. Særligt når leasing af motorkøretøjer også bliver omfattet af kreditværdighedsvurderingen jf. kreditaftalelovens § 52a, der blev vedtaget af Folketinget ved L32a den 21. december 2020.

Det vil være ikke være hensigtsmæssigt for forbrugerne, hvis der skal laves en fuld kreditværdighedsvurdering af alle, der f.eks. ønsker at lease en bil. Det fremhæves, at leasing sagtens kan blive valgt, selvom forbrugeren ville have råd til at købe bilen kontant. Leasing er således ikke bare et alternativ til at optage et billån.

Det er yderligere ikke proportionelt og står ikke på mål med formålet med KAL § 7c, at der skal laves den samme grad af kreditværdighedsvurdering af forbrugerens økonomi herunder forbrugerens rådighedsbeløb uagtet om forbrugeren køber en vaskemaskine til 3000 kr. på afbetaling, eller om der lånes 150.000 kr. i redde penge. Det er vanskeligt at forestille sig en model, hvor alle forbrugere og tilfælde behandles lige, uden at det kommer til at medføre konsekvenser for virksomhedernes mulighed for at tilbyde kredit til forbrugere.

Hvis der generelt stilles meget strenge krav til kreditværdighedsvurderingen, vil det være vanskeligt for mindre virksomheder at leve op til kravene. Det kan f.eks. blive vanskeligt for mindre virksomheder at tilbyde kreditkøb, da det vil kræve uforholdsmæssigt mange ressourcer for virksomheden at indhente og vurdere de påkrævede oplysninger. Derved vil de være stillet ringere i konkurrencen mod større virksomheder.

DI finder det derfor væsentligt at bevare den fleksibilitet, som der er indbygget i KAL § 7c til, at virksomhederne kan basere deres kreditværdighedsvurdering af forbrugeren på en risikoafvejning. Således at omfanget af den dokumentation, som skal indhentes hos forbrugerene står på mål med typen af det lån, der er tale om, lånets størrelse, en eventuel udbetaling, aftalens løbetid mm.

Det er DI's synspunkt, at et generelt krav om omfattende dokumentation for samtlige af forbrugernes faste og variable udgifter ikke kan anses for rimeligt eller hensigtsmæssigt for nogle af parterne, og vil være vanskeligt eller nærmest umuligt for virksomhederne at leve op til i praksis, idet der ikke findes et system, hvor virksomhederne kan trække den type oplysninger om forbrugeren.

3. Rådighedsbeløbsgrænsen er for høj

Med den nye vejledning lægger FOB og Finanstilsynet op til, at kreditgiver i deres kreditværdighedsvurdering af forbrugeren skal lægge de satser for rådighedsbeløb, der fremgår af gældssaneringsbekendtgørelsen til grund.

Det er DI's synspunkt, at det ikke er hensigtsmæssigt at anvende de krav til rådighedsbeløb fra gældssaneringsbekendtgørelsen i forbindelse med kreditværdighedsvurderinger foretaget efter KAL. § 7c.

Rådighedsbeløbsgrænserne i gældssaneringsbekendtgørelsen er tiltænkt anvendt til et helt andet formål end bestemmelsen i KAL § 7c. Hvis disse grænser overføres på kreditværdighedsvurderinger foretaget i henhold til KAL § 7c, er det reelt ikke muligt for virksomhederne at basere deres vurdering på et skøn, som KAL § 7c, og det bagvedliggende EU-direktiv lægger op til.

Derudover vil en sådan minimumsgrænse have store samfundsøkonomiske konsekvenser, da det langt fra er alle låntagere, som har et rådighedsbeløb, der ligger over satserne i gældssaneringsbekendtgørelsen, men som alligevel i dag godt kan finansiere mindre lånebeløb. Hvis der indføres en for høj rådighedsbeløbsgrænse, vil konsekvensen være at f. eks. mange selvstændige ikke kan få lov til at lease en bil eller købe en ny vaskemaskine.

Der er derfor behov for en større grad af autonomi hos den enkelte virksomhed, så virksomhedens skøn ikke bliver undermineret i praksis af for strenge krav til kundens rådighedsbeløb.

4. For strenge krav til kreditværdighedsvurdering kan påvirke den grønne omstilling negativt

Det er DI's holdning, at hvis kravene til kreditværdighedsvurdering af kunderne bliver for strenge, kan det også risikere at påvirke den grønne omstilling af bilparken. For strenge krav til kreditværdighedsvurdering kan således medføre, at bilisterne beholder deres gamle bil i længere tid i stedet for at udskifte bilen til en nyere og mere miljørigtig bil.

I anskaffelsespris vil en miljørigtig bil ofte være dyrest. I løbende omkostninger til reparation og vedligeholdelse vil den miljørigtige bil imidlertid ofte være billigere. Ved andre varige forbrugsgoder, som f.eks. hårde hvidevarer, kan der over tid også være en økonomisk fordel i at vælge en dyrere vare med bedre energimærkning, da det kan give en besparelse på strømforbrug.

Ved både biler og andre varige forbrugsgoder kan forbrugere også som følge af for strenge krav til kreditværdighedsvurdering blive tvunget til at få foretaget reparationer, der reelt ikke kan svare sig sammenlignet med køb af nyt produkt.

Hvis der derfor bliver set for snævert på selve det lånte beløb, og ikke også på typen af lån, herunder hvad der ved et kreditkøb skal købes, vil det også kunne få utilsigtede konsekvenser for den grønne omstilling, både vedrørende biler, men også andre varige forbrugsgoder.

5. Større behov for fleksibilitet i beregningen af indkomst

Det er DI's synspunkt, at der bør være mere fleksibilitet i, hvordan forbrugerens indkomst beregnes. Lige nu fremgår det af vejledningen, at indkomsten skal beregnes som gennemsnittet for de seneste tolv måneder, hvorved det undgås, at kreditgivers kreditværdighedsvurdering tager udgangspunkt i måneder, hvor der f.eks. udbetales feriepenge eller overarbejdsbetaling.

DI foreslår, at der i tilknytning til dette krav skal fremgå, at der kan tages hensyn til et eventuelt nyt job eller andre ændrede omstændigheder hos forbrugeren efter kreditværdighedsvurderingen er foretaget. Ellers vil man som forbruger skulle vente i lang tid, efter man har fået et nyt job, før det afspejler sig i ens gennemsnitlige indkomstforhold. Det vil være meget u hensigtsmæssigt for forbrugerne, og vil f.eks. gøre det vanskeligt at købe ny bil i forbindelse med et nyt job.

DI skal afslutningsvist komme med en opfordring til, at Finanstilsynet benytter hjemlen i Lov om forbrugslånevirkksomheder § 7, stk. 3 til at fastsætte forhandlede retningslinjer på området i samarbejde med de berørte organisationer, om hvad der skal anses for gældende ret angående kravene til en kreditværdighedsvurdering.

Med venlig hilsen

Sidsel Dyrholm Holst
Branchedirektør i DI Handel